

ni soudce, nebo i dokonce jiný kandidát notářství nebo notář. —

V případě prvého dojde tu jistě k celé řadě kollisí, prostě neřešitelných. Dejme tomu, že i po sňatku muž bude dále provozovati praxi soudcovskou, žena notářskou; a že oba budou v místě, kde není advokáta, kde tudíž notář je nucen, zastupovati strany i v záležitostech sporných: tu může snadno nastati případ, že žena-notář bude zastupovati stranu ve sporu, jehož rozhodnutí bude záviseti od výroku jejího manžela-soudce. Nebude tu s t e či oné strany předpojatost, která na straně soudcově zakládá jeho odmítnutí ve sporu (§ 19, č. 2. j. n.), nebo přímo vyloučení ex lege (§ 20 j. n.), bude-li se jednat o mandanta jeho ženy?

Má se soudce, oženil-li se se ženou-notářem, vzdáti svého úřadu jako soudce, nebo přestoupiti k notářství? Prvá možnost otvírala by našemu soudcovství vzhledem k těm 60% soudců-Němců v naší republice opravdu ty nejmurnější vyhlídky do budoucnosti, nehledě ani k naprosté zvrácenosti manželského poměru tam, kde vlastně žena — tady jistě přeemancipovaná — byla by hlavním činitelem v domácnosti a živitelem rodiny, muž pak jen složkou významu podřadného. Přestup muže k notářství znamenal by sice co do úbytku soudců v podstatě totéž, kdyby nepřistupovala k tomu ještě tragikomika jeho přerodu. Jsa vázán podmínkou nejméně dvouleté notářské praxe (§ 6., lit. d. not. ř.), musil by se takový soudce na dva roky rozloučiti s rodinným krbem a vstoupiti do praxe k jinému notáři do jiného místa — a ty případy by zde byly vzhledem k tomu, že jen ve velkých neb větších městech odpadla by tato zcela protimanželská distancie loci. Že by v takovém případě nešel soudce do notářské praxe ke své vlastní ženě, o tom nelze pochybovati z důvodů na snadě ležících.

Druhý případ, kde provdala by se žena za muže rovněž notáře, bude ale nadmíru zajímavější proto, že oba manželé-notáři nemohou přece zůstati v tomtéž místě jako úřadující notáři — leda že by ministerstvo spravedlnosti zřídilo i pro druhého místo notářské — prostředek právě tak zoufalý jako v praxi neproveditelný. Nebo pozbude žena notářství, provdá-li se za notáře?

To vše budiž uváženo příslušnými činiteli, prve než bude vyřčeno slovo rozhodující.

A konečně: lze právem o tom pochybovati, je-li právě v kruzích ženských zjevem zdravým, chrlí-li vysoké školy každoročně několik stovek akademicky vzdělaných příslušníků něžného pohlaví do víru drsného života. Většina jich živoří ve státních a soukromých kancelářích při honoráři, který vzhledem k nákladu, vynaloženému na studia a požadavkům denního života nelze nazvati úměrným. A tak, zklamáno ve svých nadějích, končí jich dobrých 90% svoji kariéru u oltáře neb na radnici.

Definitivní řešení této otázky bude jistě vloženo do rukou povolanych — doufejme, že stane se tak po zralé a pečlivé úvaze všech pro i contra, aby snad jednostranné řešení tohoto problému nešlo se darem danajským právě pro ty, v jichž zájmu bude podniknuto.

Poznámka redakce. Máme za to, že přednesené výtky jsou rázu více teoretického a nikoliv nepřekonatelného i ponecháváme o tom volné pole diskusi.

Nesporné řízení

upravil Antonín Hartmann, odborový přednosta v ministerstvu spravedlnosti.

Československému kompasu vděčíme již za mnohou praktickou publikaci z oboru práva platného pro Československou Republiku. Po čem však jsme již my praktičtí právníci dávno toužili, totiž po pečlivém vydání Řízení nesporného dá nám Kompas pod vánoční stromek v podobě úctyhodného svazu o 1624 stranách. Jest přímo neuvěřitelno, že jediný muž ovšem železné píce a vytrvalosti a úžasné paměti mohl v krátké době předložit veřejnosti tak dokonalé praktické příručky jako komentovaný knihovní zákon s praktickými případy, exekuční zákon a nyní obrovské dílo »Nesporné řízení«.

Pokud lze přehlédnouti, obsahuje tento svazek veskerou látku do nesporného řízení spadající zahrnující v to zejména zákony o prohlášení za mrtva, zákony o nezletilcích, umořování listin, nezbytné cesty, úprava poručenských a opatrovnických poměrů, zákon předělový atd. Zejména však nutno poukázati na vzorný překlad německého textu nesporného patentu, který ač stár plní svůj úkol i v naší republice, zabraňuje svým logickým postupem při projednávání pozůstalosti četným dědicským sporům. Text provázen je výkladem a četnými rozhodnutími jak nejvyššího soudu rakouského tak československého.

Nutno zdůrazniti také ten moment, že jest zde shrnuta příslušná zákonná materie došud platná na Slovensku, čímž Hartmann sám jediný vykonal ohromný kus práce unifikace. Na naší universitě nevěnuje se dostatečná péče nespornému řízení a mladí právníci neměli zejména po převratu potřebné české příručky. Dnes ji mají a přejeme si, aby nejen oni, ale celá obec československého právnictva tohoto díla používala s vděčností oproti muži, který při svém jistě služebně obtížném postavení dovedl nám předložit dílo tak všestranně dokonalé.

Dr. V. Svoboda.

Důležité rozhodnutí pro notáře.

K návrhu notáře X. upravil Zemský soud civilní v Praze usnesením ze dne 9. května 1923 Nc X. 355/23/2 účet notářský. Po nabytí právní moci žádal notář, aby upravené útraty (jež byly účtovány nikoliv za listiny nýbrž za podání, porady, intervence a dopisy) byly vymahány ve smyslu § 180 not. ř. cestou oficiální. Zemský soud civilní v Praze, usnesením ze dne 23. listopadu 1923 Nc. X. 355/23/4 žádosti té vyhověl a oznámil stranám, že poplatek se vybere u strany poplatkovým lístkem, jakmile usnesení vejde v moc právní. Návrh notáře na prisouzení útrat podání toho byl zamítnut.

Důvod y.

Postup, dle něhož vybrati dlužno útraty notáři prisouzené jest odůvodněn ustanovením § 180 not. z. dle něhož vymáhání poplatků notářských, soudem upravených, provádí se dle předpisů daných pro vydobytí poplatků, jež za soudní úkony zapraviti jest (§ 104 násl. jedn. řádu). —

Především dlužno podotknouti, že řízení vztahující se k určení a vymáhání notářských poplatků je řízením nesporným, které žádných předpisů o náhradě útrat vymáháním nároků v tomto řízení zjištěných zásadně nestanoví. —

Usnesením ze dne 9. května 1923 č. j. Nc. X 355/23-2, jímž se poplatky notářské pouze určují, neukládá se však stranám plnění (placení) a sice v určité lhůtě, není také exekucním titulem ve smyslu § 1 č. 6 a § 7 ex. řádu, takže návrh přítomný nelze pokládati za návrh na povolení exekuce, jenž by dle ustanovení § 74 ex. ř. přisouzení účtovaných útrat odůvodňoval a řízení exekucní k vymáhání poplatků soudních počíná dle ustanovení § 110 jedn. ř. s. teprve marným uplynutím lhůty, platebním příkazem stanovené. Na tomto stavu věci ničeho nemění okolnost, že usnesením ze dne 16. května 1923 č. j. Nc. X 355/23-3 bylo navrhovateli přenecháno žádati o to, aby zemský soud zařídil čeho jest třeba k vymožení jeho poplatků, při čemž poukázáno k ustanovení (§ 104 jedn. řádu). —

Stížnost strany dle tohoto usnesení zamítl vrchní zemský soud v Praze rozhodnutím ze dne 7. ledna 1924 R II. 3/24/1 z těchto důvodů:

Rekurs není odůvodněn a stačilo by vlastně poukázati ke správným důvodům usnesení v odpor bráněho, které vyvráceny nebyly. Notářský řád, ač výslovně povoluje notářům obstarávati stranám také jiné úkony než sepisovati notářské listiny nebo prováděti různá zjištění v notářském řádu výslovně uvedená, nečiní co do poplatků za práce ty a co do způsobu jich určení a vymáhání rozdílu. Naopak všeobecně ustanovuje, že veškeré poplatky stran za úkony notářské mají býti, nedojde-li k dohodě, určeny soudem a poplatky soudem určené pak cestou nespornou jako poplatky soudní vymáhány. Tím jest pro odměny notářů cesta sporná zásadně a všeobecně vyloučená, úprava i vymáhání děje se řízením officiosním dle § 179 a 180 not. ř. Pro opačné mínění zastávané rekusem neposkytuje not. řád nikde opory a pouhé slovo poplatky (Gebühren) nemůže postačiti k tomu, aby činěn byl nějaký rozdíl mezi úkony, které přesevzeme notář v mezích oněch zvláštních úkonů not. řádem vyjmenovaných a úkony jinými tím nejmenovanými. Každý úkon notářův jest jeho úkonem úředním, pokud nepřekročí meze působnosti jemu not. řádem propůjčené, rozdíl jest jedině ten, že listiny v not. řádu uvedené platí za veřejné listiny, kdežto jiné úkony této povahy nemají (§ 2 a 5 not. ř.). Leč i o odměně za tyto úkony mluví not. řád (§ 5) a ač naznačuje tu jakým způsobem má býti vyměřena, nečiní rozdílu co do způsobu jejího určení v případě neshody strany s notářem a naopak výslovně ještě odkazuje na předpisy jedenácté hlavy, tedy na §§ 171—184 not. ř. při listinách soukromých notářem sepsaných, tedy při úkonech, které dle mínění stěžovatelova nejsou úředními.

Nebylo proto možno rekursu vyhověti, zvláště když úprava útrat soudem nabyla právní moci, takže proti výši účtu není již možno námitek uplatňovati, byť i prvý soud nebyl zachoval se dle předpisu § 179 not. ř. a nevyšlechl druhou stranu o návrhu a účtu notářově. Č.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Sloučili-li dva neprotokolovaní obchodníci své podniky v podnik jednotný, který dle předpsané mu výdělkové daně podléhá protokolaci, nemůže se tato obchodní společnost opověděti k zápisu pod zněním bývalé firmy jednoho ze společníků, nýbrž firma její musí odpovídati ustanovení čl. 17 obch. zák. (Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 23. září 1925 RI 786/25. Krajský soud v Čes. Lipě Firm 630/25.)

První soud vyhověl opovědi a zapsal do obchodního rej-

stříku firmu veřejné obchodní společnosti, v jejímž znění uvádí se jen jméno jednoho veřejného společníka.

K rekursu finanční prokuratury změnil rekursní soud usnesení to v ten rozum, že se oběma společníkům ukládá, aby v přiměřené lhůtě přihlásili pro svou veřejnou obchodní společnost zákonu odpovídající znění firmy (pokud neobsahuje jména všech společníků, nýbrž jen jednoho z nich, aby připojil se dodatek naznačující společnost), ježto by jinak firma byla vymazána a společnost by k podání řádné opovědi byla dohlášena.

Dovolacímu rekursu nebylo vyhověno. Odůvodnění:

Dle opovědi utvořili A a B veřejnou obchodní společnost s působností od 27. ledna 1925. Opovídatel vykázal také, že jim bude předepsána výdělková daň podmiňující protokolaci.

Jde tedy o zápis obchodní firmy veřejné společnosti, jejíž znění musí vyhovovati předpisu čl. 17 obch. z., totiž obsahovati buďto jména obou veřejných společníků neb aspoň jméno jednoho z nich s dodatkem, že jde o společnost. Toho při ohlášené firmě »A, Glasraffinerie und Export in Steinschönau« není a právem rekursní soud usuzuje, že zápis této firmy neměl býti povolen.

Ani vývody dovolacího rekursu, jmenovitě poukazem k čl. 24 obch. z. nedá se přípustnost této firmy odůvodniti. Rekurenti sami přiznávají, že původně provozoval A vlastní rafinerii skla a že mu nebyla předepsána daň dle § 7 uvoz. zák. k obch. z. resp. dle zákona ze dne 30. června 1921 č. 260 sb. Nebyl tedy té doby kupcem plného práva a jméno, pod nímž závod provozoval, nebylo obchodní firmou ve smyslu obchodního zákona (§ 7 uvoz. zák. obch. z., čl. 15 a 19 obch. z.). Teprve po splynutí jeho závodu se závodem B-ovým, tedy ne vstupem tohoto do podniku A-ova, nabyt takto nově utvořený závod rozsahu podmiňujícího protokolaci a bylo na společnících, aby si zvolili firmu, odpovídající předpisu čl. 17 obch. z. a zažádali o její zápis do obchodního rejstříku.

K vedení spojených závodů pod neprotokolovanou firmou »A« nebylo vůbec zákonných podmínek, neboť čl. 24 obch. z. předpokládá vstup společníka do trvalího již obchodního závodu kupce plného práva, který jedině může vésti firmu ve smyslu obchodního zákona, na kterou se vztahují předpisy třetího titulu obch. zákona.

Rozhodnutí rekursního soudu hovoří plně zákonu a nemohlo býti dovolacímu rekursu vyhověno. Dodati jest ještě, že dle opovědi do firmy pojaté sídlo závodu v německém znění nekryje se s úředním názvem dle »Statistického lexika obcí v Čechách«.

Akciová společnost, jako každá jiná, třeba vznikla teprve po vydání zákona ze 17. února 1920 č. 134 sb., má k dobrovolnému zrušení svému usnesením všech společníků (akcionářů) na valné schůzi zapotřebí svolení berní správy, příslušné k zajištění dávky z majetku a musí, má-li býti toto její zrušení a likvidace zapsáno do obchodního rejstříku, svolení to při opovědi vykázati.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 2. října 1925 RI 404/25. Obchodní soud v Praze Firm 10032/25.)

Rejstříkový soud přijal opověď zrušení akciové společnosti a zapsal zrušení a likvidaci její firmy do rejstříku.

Vrchní soud vyhověl rekursu finanční prokuratury a uložil firmě zmíněné, aby do lhůty jí určené vykázala se osvědčením příslušné berní správy, že tato nenamítá ničeho proti zrušení společnosti, jinak by zápis povolený byl vymazán a původní stav obnoven.

Nejvyšší soud nedal místa dovolacímu rekursu.

Odůvodnění: Dle § 8 zák. ze 17./2. 1920 č. 134 sb. jest k dobrovolnému zrušení společnosti zapotřebí svolení berní správy, příslušné ku zajištění dávky z majetku. Společností takovou jest dle článku I. prov. nařízení k cit. zákonu z 20./4. 1920 č. 259 sb. také akciová společnost. Zrušení společnosti jest dle téhož článku nařízením dobrovolným, děje-li se dobrovolným usnesením akcionářů (účastníků) a může býti zapsáno do obchodního rejstříku jen tehdy, vykáže-li společnost osvědčením příslušné berní správy, že tato proti zrušení nečiní námitek.

Akc. společnost, o níž jde, usnesla se všemi hlasy akcionářů, tedy dobrovolně na zrušení a byla proto povinna osvědčení zmíněného souhlasu berní správy vykázati.

Jest nerozhodno, že se rekurující společnost ustavila teprve v základě výnosu min. vnitra ze 19./8. 1920 tedy po vydání svrchu uvedených předpisů, neboť zákon nečiní rozdíl.

Rovněž nelze dovoditi z účelu zákona — zajištění dávky z majetku — že by společnost vzniklé v této pozdější době